

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 1998/32

Karar Sayısı : 1998/27

Karar Günü : 23.6.1998

R.G. Tarih-Sayı :R.G.'de yayımlanmamıştır. (Red)

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Bigadiç Sulh Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 3493 sayılı Yasa ile değişik 115. maddesinin son fıkrasının, Anayasa'nın 2., 11. ve 125. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Yük nakli yapılan araca azami toplam ağırlığın üzerinde yükleme yapılması nedeniyle açılan davada, 2918 sayılı Yasa'nın 3493 sayılı Yasa ile değiştirilen 115. maddesinin son fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Mahkeme, iptali için doğrudan başvuruda bulunmuştur.

III- YASA METNİ

İtiraz Konusu Yasa Kuralı

2918 sayılı Yasa'nın 115. maddesinin itiraz konusu son fıkrası şöyledir :

"116 ncı maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait olan hükümler kesindir."

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca yapılan ilk inceleme toplantısında, ilk inceleme raporu, dava dosyası ve ekleri, iptali istenilen yasa kuralları ve dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve öbür yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü :

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 28. maddesine göre itiraz yoluyla yapılan başvurularda, Anayasa Mahkemesi'nin görev alanı, başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralı ile sınırlıdır.

Uygulanacak yasa kuralından amaç, bir davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikte bulunan ya da tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar vermek için göz önünde tutulması gereken kurallardır.

Mahkemenin bakmakta olduğu dava 2918 sayılı Yasa'nın 65. maddesinin beşinci fıkrasına göre düzenlenen "Trafik Ceza Tutanağı"na sürücünün itirazına ilişkindir.

Yasa'nın 112. maddesinde "Bu Kanundaki hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını belgelerin geri alınması ve iptali cezasını veya işyerlerinin kapatılma cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır", 115. maddesinin itiraz konusu son fıkrasında da, "116 ncı maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait olan hükümler kesindir" denilmiş, Ek madde 3'ün son fıkrasında ise "Bir fiil 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun idarî para cezasını gerektiren muhtelif yasaklarını ihlal eder nitelikte ise faile, en ağır idarî para cezası uygulanır" kuralına yer verilmiştir.

Yasa'nın bu kurallarının birlikte incelenmesinden, trafik mahkemelerinin, bunların bulunmadığı yerlerde de yetki verilen sulh ceza mahkemelerinin, Yasa'nın 115. maddesinin son fıkrasına göre, idarece kesin olarak verilen idarî para cezaları nedeniyle açılan davalarda, görevli olmadıkları anlaşılmaktadır.

Bu durumda, başvurunun görevli olmayan Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

V- SONUÇ

13.10.1983 günlü, 2918 sayılı "Karayolları Trafik Kanunu"nun 3493 sayılı Yasa ile değiştirilen 115. maddesinin son fıkrası hakkındaki itiraz başvurusunun görevli olmayan Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE, Ahmet Necdet SEZER, Güven DİNÇER, Samia AKBULUT, Lütü F. TUNCEL ile Mahir Can ILICAK'ın karşıoyları ve OYÇOKLUĞUYLA, 23.6.1998 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Ahmet Necdet SEZER	Güven DİNÇER	Samia AKBULUT
Üye	Üye	Üye
Haşim KILIÇ	Yalçın ACARGÜN	Mustafa BUMİN
Üye	Üye	Üye
Sacit ADALI	Ali HÜNER	Lütü F. TUNCEL

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Mahir Can ILICAK

KARŞIOY YAZISI

Dosyadaki bilgilerden, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 65. maddesinin 4262 sayılı Yasa'yla değişik beşinci fıkrası uyarınca, yük sınırını aşan sürücüye trafik para cezası uygulandığı; aynı Yasa'nın 112. maddesinin ilk fıkrasındaki, "...bu Kanundaki, hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali cezasını veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır" kuralı uyarınca da, cezanın kaldırılması için Bigadiç Sulh Ceza Mahkemesi'ne başvurulduğu anlaşılmaktadır.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme, davada uygulayacağı 2918 sayılı Yasa'nın 3493 sayılı Yasa'yla değişik 115. maddesinin son fıkrasındaki, "116. maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait hükümler kesindir." kuralının iptalini istemektedir.

2918 sayılı Yasa'nın 112. maddesinde, trafik mahkemelerinin, bunların bulunmadığı yerlerde, yetkili sulh ceza mahkemelerinin bakabileceği dava konuları belirtilmiş; Yasa'nın değişik 115. maddesinin itiraz konusu son fıkrasında da, verilen para cezalarının kesin olduğu vurgulanmıştır.

Görölmekte olan davada Mahkeme, görevsizlik kararı verebilmesi için itiraz konusu kuralın kapsamına bakmak durumundadır. İtiraz konusu kural, Mahkeme'nin, bakmakta olduğu davada "olumsuz yönde"de olsa uygulayacağı kural olduğundan, çoğunluk görüşüne katılmıyorum.

Başkan

Ahmet Necdet SEZER

KARŞIOY YAZISI

Çoğunluk görüşünde özetle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'na göre verilen para cezalarının idarî nitelikte olduğu ve idarî para cezaları yönünden de trafik mahkemelerine

verilmiş bir görev bulunmadığı belirtilerek, başvurunun, görevli olmayan mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddine karar verilmiştir.

2918 sayılı Yasa'nın dokuzuncu kısmının, "Adli kovuşturma" ile ilgili birinci bölümünün, "Bu kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri" başlıklı 112. maddesinin ilk fıkrasında; "Bu kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali cezasını veya işlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır" denilmektedir.

Mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulanan kural, 2918 sayılı Yasa'nın "Araçların Yüklenmesi" başlıklı 65. maddesinin beşinci fıkrasıdır. 4262 sayılı Yasa'nın 4. maddesi ile değiştirilmiş olan bu fıkra, olayla ilgili olarak sürekli ve süreksiz yük naklettiren gerçek kişilere ait işletmelerin, yük nakli yaptırdıkları araçların azami toplam ağırlıklarını dikkate alarak yükleme yapmak zorunda oldukları, bu hükme aykırı hareket edenler hakkında her araç için 72.000.000.- lira para cezası uygulanacağı gibi araçların trafikten men edileceği kurala bağlanmıştır.

Yasa'nın "para cezalarının ödenme süresi" başlıklı 115. maddesinin son fıkrasında da "116. maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ait olan hükümler kesindir" denilmiştir.

2918 sayılı Yasa'nın 112. maddesinde sözü edilen "Trafik Mahkemeleri", bu Yasa'daki hafif para cezasını ve bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali cezasını veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara bakacaktır. Trafik mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde de bu görevi, yetki verilen Sulh Ceza Mahkemeleri yerine getirecektir. Başvuru da bu kural uyarınca yetkili Bigadiç Sulh Ceza Mahkemesi tarafından yapılmıştır.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Yasa'nın 28. maddesine göre itiraz yoluyla yapılana başvurularda, Anayasa Mahkemesinin görev alanı, başvuran mahkemenin bakmakta olduğu davada uygulayacağı yasa kuralı ile sınırlıdır. Uygulanacak yasa kuralından amaç, bir davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz biçimde etki yapacak nitelikte bulunan ya da tarafların istek ve savunmaları çerçevesinde bir karar vermek için gözönünde tutulması gereken kurallardır.

2918 sayılı Yasa'da trafik suçları ile ilgili olarak özel bir düzenleme yapılmış ve bu Yasa'da belirlenen suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemelerle, bunların yetkileri, Yasa'nın 112. maddesinde kurala bağlanmıştır.

Burada belirtilen suçlar, Trafik Yasası'nın kimi kurallarının ihlâlinden doğmakta ve bu suçlara ilişkin davaların süratle sonuçlandırılabilmesi için de kamu yararı ve kamu düzeni gözetilerek yasakoyucu tarafından özel trafik mahkemeleri kurulmakta, bu mahkemelerin bulunmadığı yerlerde de görev, yine bu konuda yetkili olan sulh hukuk mahkemelerine verilmektedir.

Böylece Anayasa'nın 141. maddesinde de uygun biçimde, davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması sağlanmış olmaktadır.

Esas Sayısı : 1998/32
Karar Sayısı : 1998/27

Bu nedenlerle, bakmakta olduğu dava, başvuran Mahkeme'nin görevi içinde bulunduğundan, "başvurunun görevli olmayan mahkemenin yetkisizliğı nedeniyle reddi" gerekir yolundaki çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Başkanvekili	Üye	Üye
Güven DİNÇER	Lütfi F. TUNCEL	Mahir Can ILICAK

KARŞIOY YAZISI

Anayasa Mahkemesi'nin 10.6.1997 günlü, Esas: 1997/46, Karar: 1997/54 sayılı kararında bildirdiğim karşıoyumu yineliyorum.

Üye
Samia AKBULUT